

Haalbaarheidsonderzoek

Haalbaarheidsonderzoek wordt in het boek genoemd als een mogelijke toe te passen manier of werkwijze om kennis te verzamelen rond de haalbaarheid of realiseerbaarheid van het toekomstbeeld in wording.

Voordat wij in de volgende tekst dieper ingaan op haalbaarheidsonderzoek merken wij nog op dat haalbaarheidsonderzoek ook op andere momenten in het PAO proces gebruikt kan worden. Bijvoorbeeld in de startfase van het PAO, als het gaat om het idee voor PAO op de agenda te krijgen van voldoende mensen. Maar ook in de fase dat de richting, het plan, oplossing of actie in grote lijnen duidelijk is, kan tot een haalbaarheidsonderzoek worden besloten.

1. Wat is een haalbaarheidsonderzoek?

In het boek is de essentie van haalbaarheidsonderzoek omschreven als 'het in kaart brengen en inschatten van (het gewicht) van actoren en factoren die van invloed kunnen zijn op de realisatie van het te onderzoeken thema.'

Bijvoorbeeld op de realiseerbaarheid van een idee, droom of wens.

Of op de haalbaarheid van een in de PAO groep ontworpen aanpak voor de overlast van jongeren in wijk gemaakte aanpak de gewenste situatie.

Een haalbaarheidsonderzoek heeft als uitgangspunt dat de vraag of een droom, idee of aanpak gerealiseerd kan worden, afhankelijk is van een aantal actoren en factoren.

Welke actoren en factoren van belang zijn om in het onderzoek mee te nemen, verschilt al naar gelang het onderzoeksthema.

Van de in het onderzoek meegenomen actoren en factoren wordt in haalbaarheidsonderzoek vastgesteld wat het gewicht is. Dat wil zeggen als positief, bevorderend of als negatief, remmend beoordelen voor het plan, de voorgenomen actie enzovoort.

Wat het gewicht van de in het onderzoek meegenomen actoren en factoren is kan op verschillende manieren worden vastgesteld.

De volgende manieren kunnen afzonderlijk of in combinatie met elkaar worden gehanteerd:

- vooraf met onderzoeksgroep vaststellen
- op basis van de verkregen onderzoeksgegevens en de gezamenlijke analyse daarvan in de onderzoeksgroep

De kennis over de haalbaarheid van een idee of plan kan net als in het (overkoepelende) PAO, op twee manieren worden onderzocht:

1. via systematisch onderzoek
Bijvoorbeeld via inhoudsanalyse van statisch en ander materiaal over een actor, of over een factor als te verwachten demografische ontwikkeling van een wijk.
Bijvoorbeeld via interviews met relevante actoren om hun houding ten opzichte van een in de PAO groep gemaakt activiteitenplan.
2. op een ervaringsgerichte manier
Bijvoorbeeld door de haalbaarheid van een droom expliciet tot thema te maken van discussie of reflectie.
Bijvoorbeeld door het maken van een krachtenanalyse waarmee belangrijke factoren en actoren samen in beeld worden gebracht.

2. Haalbaarheidsonderzoek doen in acht stappen

Bij het doen van een haalbaarheidsonderzoek is het zinnig te werken met de volgende acht stappen.

1. Beslis of je het onderzoek op een systematische empirische wijze wilt doen of op een ervaringsgerichte manier.
Dit hoeft niet per se de eerste stap te zijn. Deze beslissing kan ook genomen worden tijdens of na stap 3.
2. Inventariseer in de PAO onderzoeksgroep welke factoren en belanghebbende actoren in jouw situatie met betrekking tot het verwezenlijken van het gemaakte plan of richting mogelijk een rol spelen.
Bijvoorbeeld: Je hebt met je groep een plan ontworpen voor de continuïteit van zorg in een wijk.
Relevante actoren en factoren hier kunnen zijn: de houding van de professionele zorguitvoerders in de wijk, de beschikbaarheid en inzetbaarheid van mantelzorgers en vrijwilligers, de kosten van het plan, de mening van de doelgroep over het plan.
3. Stel vast welke actoren en factoren je met jouw groep gaat onderzoeken.
(Onderzoeken hier breed opgevat: kan op een systematische empirische wijze of op een ervaringsgerichte manier).

Richtinggevend voor het vast stellen van de te onderzoeken actoren en factoren kunnen zijn:

- Het veronderstelde of reeds vastgestelde belang van de factor of actor;

- De aanwezige of juist niet voorhanden zijnde kennis over desbetreffende factor of actor.
4. Stel vast hoe je benodigde gegevens over factoren en actoren verzamelt.
(Met hoe wordt hier de concretisering van de gekozen zoekmanier bedoeld. Dus bij de keuze voor systematisch empirisch onderzoek welke databronnen en dataverzamelingsmanieren. En bij de keuze voor de ervaringsgerichte manier van werken: welke werkvormen of combinatie van werkvormen zet je om de ervaringskennis bij de deelnemers naar boven te halen).
  5. Verzamel de benodigde gegevens.
  6. Analyseer de verkregen gegevens, en probeer te komen tot goed beeld per factor en actor, maar ook tot een totaalbeeld van onderzochte actoren en factoren.
  7. Beoordeel met de groep de gemaakte analyse.
Beoordeel op grond van de analyse of volgens vooraf gemaakte afspraken het gewicht van de onderzochte actoren en factoren.
  8. Maak op basis van stap 5, 6 en 7 een balans op van positieve, bevorderende en negatieve, remmende actoren en factoren.
  9. Kom in de PAO groep op basis van de vorige stappen tot eindoordeel over de haalbaarheid of realiseerbaarheid van het onderzochte plan, aanpak of ontwerp.
(Dit kan ook een voorlopig of voorwaardelijk oordeel zijn. Bijvoorbeeld: Het is haalbaar mits wij de buurtzorg over de streep kunnen trekken).